

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2016 M. BIRŽELIO 1 D. – 2016 M. BIRŽELIO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
2. APLINKOS APSAUGA	4
<i>Dėl tinkamo atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimo užtikrinimo</i>	<i>4</i>
3. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE.....	5
<i>Dėl užsieniečio teisės per atstovą (advokatą) pateikti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.....</i>	<i>5</i>
6. SOCIALINĖ APSAUGA	6
<i>Dėl teisės gauti motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogas, įsidarbinus iki mokslo baigimo.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos mokėjimo nutraukimo, nustačius, jog asmuo nėra Lietuvos Respublikos pilietis.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos skyrimo asmenims, įtariamais arba kaltinamais baudžiamajame procese.....</i>	<i>8</i>
7. KONKURENCIJA.....	9
<i>Dėl konkurencijos teisės draudžiamo susitarimo dėl maisto produktų perpardavimo kainų palaikymo</i>	<i>9</i>
8. MOKESČIŲ SUMOKĖJIMAS, GRAŽINIMAS IR IŠIEŠKOJIMAS.....	10
<i>Dėl prašymo priteisti vietinę rinkliavą nagrinėjimo administraciniame teisme, kai jau yra pareikštas (kreditoriaus) reikalavimas dėl šios rinkliavos fizinio asmens bankroto byloje</i>	<i>10</i>
9. MOKESTINIAI GINČAI	10
<i>Dėl medinės pakuotės pripažinimo apmokestinama mokesčiu už aplinkos teršimą</i>	<i>10</i>
15. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	11
<i>Dėl kalinamojo susirašinėjimo teisės, neįteikiant jam laiškų, pažeidimo</i>	<i>11</i>
16. VALSTYBĖS TARNYBA	12
<i>Dėl būtinybės pagrįsti atleidimą iš vidaus tarnybos Vidaus tarnybos statuto nuostatomis.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl karo tarnybos sutarties nutraukimo pagrindų, susijusių su kario sveikata</i>	<i>12</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	13
<i>Dėl specialiųjų poreikių nustatymą reguliuojančių poįstatyminių teisės aktų teisėtumo.....</i>	<i>13</i>
25. BYLOS DĖL ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS.....	16
<i>Dėl asmens duomenų gavimo iš socialinio tinklo „Facebook“ ir jų tvarkymo teisėtumo mokumo vertinimo tikslais</i>	<i>16</i>
<i>Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nurodymo, prieš teikiant duomenų subjekto asmens duomenis tretiesiems asmenims, informuoti duomenų subjektą.....</i>	<i>17</i>
35. BYLOS, SUSIJUSIOS SU VIETOS SAVIVALDA.....	18
<i>Dėl tarybos nario – mero veiksmų (neveikimo) vertinimo pagal savivaldybės tarybos prašymą pateikti išvadą, ar meras sulaužė priesaiką ir (ar) nevykdė įgaliojimų</i>	<i>18</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	19
55. TEISMO KOMPETENCIJA	19
<i>Dėl žalos, patirtos netinkamai prižiūrint teismo pastatą, atlyginimo.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl reikalavimo priteisti institucijos naudai žalą, patirtą dėl valstybės tarnautojo padaryto nusikaltimo .</i>	<i>20</i>
<i>Dėl žalos, atsiradusios susidūrus dviem laivams, iš kurių vienas priklauso valstybės institucijai, atlyginimo</i>	<i>20</i>

<i>Dėl Valstybinės miškų tarnybos veiksmų (neveikimo) ginčijimo</i>	20
67. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS	21
<i>Dėl sprendimo išsiųsti užsienietį į kilmės valstybę sustabdymo</i>	21
63. SKUNDAS	22
<i>Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo, priimto išnagrinėjus skundą dėl AB Lietuvos paštas veiksmų, nenagrinėjimo administraciniame teisme</i>	22

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2008 m.

balandžio 25 d. nutarimu Nr. 13P-50-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

2. Aplinkos apsauga

2.5. Atliekų tvarkymo organizavimas ir planavimas

Dėl tinkamo atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimo užtikrinimo

Apžvelgiamos bylos dalykas – atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir Agentūra) 2015 m. vasario 3 d. sprendimo „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“ pagrįstumas ir teisėtumas. Sprendimas buvo priimtas vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 12 straipsnio 9 dalies 4 punktu ir nustatčius, jog Agentūros 2015 m. sausio 7 d. raštu buvo sustabdytas pareiškėjui išduotos Pavojingų atliekų tvarkymo licencijos galiojimas, nes pareiškėjas pažeidė licencijuojamos veiklos reikalavimus, per 2014 m. lapkričio 27 d. privalomajame nurodyme nustatytą laikotarpį nepašalino pažeidimo, t. y. nepateikė laidavimo draudimo sutarties ar banko garantijos, užtikrinančios atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 11 straipsnyje yra reglamentuotos atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo sąlygos, o 12 straipsnyje – pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimas. Pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 11 straipsnio 2 dalį, atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė turi turėti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka parengtą atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planą. Pavojingas atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė bei įmonė, naudojanti ar šalinanti nepavojingas atliekas, kurių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, turi būti sudariusi laidavimo draudimo sutartį ar turėti banko garantiją, užtikrinančią atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų (Įstatymo 11 str. 3 d.).

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad Atliekų tvarkymo įstatymas nustato bendruosius teisinius visų gamybos atliekų tvarkymo reikalavimus, taip pat išskiria pavojingų atliekų ir kai kurių specifinių atliekų tvarkymo ypatumus. Vienas iš bendrųjų atliekų tvarkymo reikalavimų yra tai, kad įmonė turi parengti atliekų naudojimo ir šalinimo veiklos nutraukimo planą tam, kad nutraukiant veiklą ir ją nutraukus, neatsirastų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai. Būtent dėl to teisės aktuose yra įtvirtinta, kad tiek pavojingas atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė, tiek įmonė, naudojanti ar šalinanti nepavojingas atliekas, kurių sąrašą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, turi būti sudariusi laidavimo draudimo sutartį ar turėti banko garantiją, užtikrinančią atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų. Pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms yra numatyti ir specialūs reikalavimai, t. y. gauti licenciją, kurioje turi būti nurodytos pavojingų atliekų, kurias licencijos turėtojas gali tvarkyti, rūšys ir tų atliekų tvarkymo būdai, licencija yra išduodama įmonei, kurios veikla yra apdrausta draudimo kompanijoje; kt. Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 11 dalyje yra nurodyta, kad pavojingas atliekas tvarkančios įmonės apdraudžia savo civilinę atsakomybę už žalą, kuri, vykdant tokią veiklą, gali būti padaryta tretiesiems asmenims ir (ar) jų turtui bei aplinkai.

LVAT teisėjų kolegija akcentavo, kad civilinės atsakomybės draudimo sutartis nėra laidavimo draudimo sutartis ar banko garantija, užtikrinanti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų.

LVAT teisėjų kolegija nesutiko su pareiškėjo argumentais, jog jo pateiktas „If P&C Insurance AS“ filialo draudimo polisas, kuriame nurodyta draudėjo (pareiškėjo) civilinė atsakomybė dėl žalos, padarytos trečiųjų asmenų turtui, sveikatai, gyvybei dėl šios draudėjo vykdomos veiklos – pavojingų ir nepavojingų atliekų surinkimas, vežimas, saugojimas, eksportas, šalinimas ar naudojimas, dėl įmonės veiklos arba neveikimo, kai įmonė neįgyvendino ar netinkamai įgyvendino atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plane numatytas

priemonės pagal 2003 m. rugsėjo 25 d. aplinkos ministro įsakyme Nr. 469 nustatytą Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką (toliau – Tvarka), yra dokumentas, patvirtinantis, kad pareiškėjas pateikė įrodymus, jog yra sudaręs laidavimo draudimo sutartį ar turi banko garantiją, užtikrinančią atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų. Iš pareiškėjo pateikto draudimo poliso matyti, kad tai yra bendrosios civilinės atsakomybės draudimo liudijimas (polisas), draudimo objektas – civilinė atsakomybė, nurodytos draudimo sumos yra susijusios tik su atsakomybe dėl padarytos žalos aplinkai ir dėl jos likvidavimo; su įmonės veiklos atsakomybe; su atsakomybe, naudojant savaeiges darbo mašinas, transporto priemones; su žala, padaryta draudėjo turtui; su produkto / paslaugos atsakomybe. Pažymėta, jog Poliso grafos „Papildomos sąlygos ir informacija“ 2 punkte yra nurodyta, kad nuostata dėl įmonės veiklos arba neveikimo, kai įmonė neįgyvendino ar netinkamai įgyvendino atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plane numatytas priemones pagal 2003 m. rugsėjo 25 d. aplinkos ministro įsakyme Nr. 469 nustatytą Tvarką, negali būti traktuojama kaip laidavimo draudimas.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2016 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1947-520/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01017-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 2.5

[Prieiga internete](#)

3. Užsieniečių teisinė padėtis Lietuvos Respublikoje

3.5. Kiti klausimai dėl užsieniečių teisinio statuso

Dėl užsieniečio teisės per atstovą (advokatą) pateikti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje

Aptariamoje byloje ginčas kilo dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos valdybos neveikimo, 2015 m. liepos 29 d. atsisakant priimti iš pareiškėjo atstovo (advokato) teikiamą prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, pareiškėjui nedalyvaujant ir nesant Lietuvoje.

Migracijos valdybos atsisakymas priimti pareiškėjo atstovo pateiktus dokumentus buvo grindžiamas tuo, kad prašymą išduoti leidimą gyventi Lietuvoje pareiškėjas turėtų teisę pateikti per atstovą, tik jei pats teisėtai būtų Lietuvoje. Pirmosios instancijos teismas tokią atsakovo poziciją palaikė.

Pareiškėjo atstovas, remdamasis Lietuvos Respublikoje vidaus reikalų ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 1V-367 patvirtinto Leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo, keitimo, panaikinimo, taip pat įvertinimo, ar santuoka, registruota partnerystė, įvaikinimas ar įmonė yra fiktyvūs tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 9 punktu, pagal kurį užsieniečio prašymą išduoti arba pakeisti leidimą gali užpildyti ir pateikti jo advokatas, pateikęs savo asmens tapatybę, teisę verstis advokato veikla bei atstovavimą patvirtinančius dokumentus, 2015 m. rugpjūčio 5 d., pakartotinai atvykęs į Migracijos valdybą su antstole, pateikė Migracijos valdybos atstovei dokumentus, kuriuos įvardijo kaip užsieniečio prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Migracijos valdybos atstovė dokumentus grąžino advokatui ir paaiškino, kad negali jų priimti, nes užsienietis, kuris siekia gauti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, nėra teisėtai atvykęs į Lietuvos Respublikos teritoriją.

LVAT teisėjų kolegija šiuo aspektu nurodė, kad vidaus reikalų ministro įgaliojimai institucijai prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi gali pateikti tik teisėtai Lietuvos Respublikos teritorijoje esantis užsienietis asmeniškai, kiti subjektai tokį prašymą už užsienietį gali pateikti tik Lietuvos Respublikos įstatyme dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – ĮUTP) nustatytais atvejais. Nors pareiškėjas nurodė, kad Tvarkos aprašo 9 punkto nuostatos suteikia teisę užsieniečiui, kuris Lietuvos Respublikos teritorijoje yra teisėtai, prašymą pateikti per advokatą, ši nuostata turi būti aiškinama sistemaiškai su ĮUTP 28 straipsnio nuostatomis. Šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje yra tiesiogiai numatyta, jog užsienietis, kuris pirmą kartą kreipiasi dėl leidimo gyventi išdavimo, prašymą išduoti leidimą gyventi turi pateikti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai užsienyje, o 28 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad užsienietis, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje teisėtai, prašymą išduoti leidimą gyventi, įskaitant ir pateikiamą

pirmą kartą, gali pateikti vidaus reikalų ministro įgaliojimai institucijai. Taigi užsieniečio teisėtą buvimą Lietuvos Respublikos teritorijoje yra būtina sąlyga, kad prašymą išduoti leidimą gyventi Lietuvoje jis (asmeniškai ar per advokatą) galėtų pateikti vidaus reikalų ministro įgaliojimai institucijai. LVAT teisėjų kolegijos nuomone, Lietuvos Respublikos teritorijoje nesantis pareiškėjas, norėdamas pateikti minėtą prašymą, pasirinko tam netinkamą subjektą, kreipėsi į netinkamą valstybės instituciją. ĮUTP 28 straipsnio 2 dalis nustato prašymo leidimui gauti tvarką, kai užsienietis dar nėra atvykęs į Lietuvos teritoriją teisėtai, šia tvarka pareiškėjas ir turėtų naudotis. Toks reguliavimas yra vienas iš būdų užkertant kelią į Šengeno valstybių erdvę piliečiams atvykti neteisėtai, o vėliau bandantiems įteisinti savo buvimą Lietuvoje. LVAT taip pat pritarė pirmosios instancijos teismui, kad nustatytas teisinis reguliavimas neapriboja pareiškėjo teisės kreiptis dėl leidimo gyventi Lietuvoje išdavimo, nes prašymą jis gali pateikti per Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą užsienyje.

Užsieniečio apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2016 m. birželio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3589-858/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04121-2015-9

Procesinio sprendimo kategorija 3.5

[Prieiga internete](#)

6. Socialinė apsauga

6.4. Bylos dėl valstybinio socialinio draudimo pašalpų

6.4.2. Motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa

Dėl teisės gauti motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogas, įsidarbinus iki mokslo baigimo

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV, Fondo valdyba) Kauno skyriaus sprendimo, kuriuo nuspręsta neskirti pareiškėjai motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, ir dėl VSDFV sprendimo, kuriuo pareiškėjos skundas išnagrinėtas išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundžiamus sprendimus pripažino pagrįstais ir teisėtais.

Byloje nustatyta, kad VSDFV Kauno skyrius ginčytą sprendimą priėmė, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo (toliau – LMSDĮ) 16 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir motyvuodamas tuo, kad pareiškėja iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios (2013 m. lapkričio 4 d.) neturėjo įgijusi 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo, kaip yra nustatyta pagal LMSDĮ 16 straipsnio 1 dalį (stažas per šį laikotarpį buvo 6 mėnesiai 16 dienų). LMSDĮ 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta išimtis, pagal kurią teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalyje nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu jie tik baigę atitinkamą mokyklą tapo apdraustaisiais asmenimis per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą), jai negali būti taikoma, nes pareiškėja įsidarbino (tapo apdraustąja) iki mokslo baigimo (įsidarbino 2013 m. balandžio 18 d., mokslą baigė 2013 m. birželio 21 d.).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas pagal LVAT prašymą šioje byloje ištyrė LMSDĮ 16 straipsnio 2 dalies (2013 m. gegužės 9 d. redakcija) atitiktį atitinkamoms Konstitucijos nuostatomis ir 2016 m. kovo 15 d. nutarimu pripažino, kad Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 16 straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. redakcija) 2 dalis tiek, kiek joje buvo nustatyta, kad teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi apdraustieji, kurie tik baigę atitinkamą mokyklą tapo apdraustaisiais asmenimis per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą) prieštaravo Konstitucijos 38 straipsnio 2 daliai, 39 straipsnio 2 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui. Minėtu nutarimu Konstitucinis Teismas pripažino, kad toms pačioms Konstitucijos nuostatomis prieštarauja ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 38.4 punktą

(2013 m. spalio 23 d. redakcija), kuriame buvo nustatytas analogiškas teisinis reguliavimas, kaip ir LMSDĮ 16 straipsnio 2 dalyje (2013 m. gegužės 9 d. redakcija).

Konstitucinis Teismas 2016 m. kovo 15 d. nutarime, be kita ko, konstatavo, kad LMSDĮ 16 straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. redakcija) 2 dalyje buvusių nustatytų teisiniu reguliavimu buvo sukurta tokia situacija, kai tie apdraustieji asmenys, neįgiję nustatyto ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo dėl to, kad mokėsi, kurie dirbti pradėjo vėliau (t. y. tik baigę atitinkamą mokyklą per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą), atsidūrė palankesnėje padėtyje nei tie, kurie nustatyto stažo neįgijo dėl to, kad mokėsi, tačiau įsidarbino anksčiau (t. y. dar prieš gaudami mokslo baigimą įrodantį dokumentą), nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas jų traktavimas būtų objektyviai pateisinamas: tiek tie asmenys, kurie įsidarbino prieš gaudami mokslo baigimą įrodantį dokumentą, tiek tie, kurie įsidarbino jau jį gavę (per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo), išeidami nėštumo ir gimdymo atostogų, buvo apdraustieji (dirbantys), tačiau nustatyto ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo motinystės pašalpai gauti nebuvo įgiję dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo programas ar aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą. Tai, ar asmuo įsidarbino turėdamas mokslo baigimą įrodantį dokumentą, ar dar jo negavęs, negali būti laikoma objektyviai pateisinamu pagrindu skirtingai traktuoti asmenis, vienodoje padėtyje esančius tuo požiūriu, kad jie nustatyto stažo neįgijo dėl to, kad mokėsi.

Atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pareiškėjos teisė į motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogas nuo 2013 m. lapkričio 4 d. iki 2014 m. kovo 9 d. turi būti ginama ir Konstitucijai prieštaraujančiomis pripažintų teisės normų sukelti padariniai turi būti pašalinti. Todėl pareiškėjos apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, priimant naują sprendimą ir patenkinant pareiškėjos skundą bei panaikinant skundžiamus sprendimus ir įpareigojant atsakovą paskirti pareiškėjai motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogas nuo 2013 m. lapkričio 4 d. iki 2014 m. kovo 9 d.

2016 m. birželio 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2774-146/2016

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00123-2014-7

Procesinio sprendimo kategorija 6.4.2

[Prieiga internete](#)

6.6. Bylos dėl išmokų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų

6.6.1. Bylos dėl valstybinių pensijų

Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos mokėjimo nutraukimo, nustačius, jog asmuo nėra Lietuvos Respublikos pilietis

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo, kuriuo buvo nutrauktas pareigūnų ir karių valstybinės pensijos už tarnybą mokėjimas pareiškėjui, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nurodęs, kad teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją turi tik Lietuvos Respublikos piliečiai, o pareiškėjas nuo 1994 metų yra Rusijos Federacijos pilietis.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjui, kaip buvusiam TSRS VRM Vidaus kariuomenės valdybos 42-osios konvojaus divizijos 132-ojo konvojaus pulko kontrolieriui praporščikui, Lietuvos TSR vidaus reikalų ministro pavadootojo 1989 m. kovo 10 d. potvarkiu nuo 1989 m. vasario 18 d. paskirta pensija už tarnybos metus. Pareiškėjui paskirtoji VRM pensija už tarnybos metus buvo mokama iki 1994 m. gruodžio 31 d. (įskaitytinai). Nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gegužės 1 d. pareiškėjui buvo mokama pareigūnų ir karių valstybinė pensija, kuri yra apibrėžiama nuo 1995 m. sausio 1 d. įsigaliojusiuose Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme (toliau – Įstatymas) bei Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatyme. Pareiškėjo pensijos byloje esančiuose atsakovo sprendimuose nurodyta, kad pareiškėjui mokama pareigūnų ir karių valstybinė pensija už tarnybą (išstarnautus metus). Pareiškėjui 1994 metais buvo suteikta Rusijos Federacijos pilietybė, tačiau jis nuolat gyveno Lietuvoje, ir jam buvo išduodami leidimai nuolat gyventi Lietuvoje, paskutinis iš jų išduotas 2013 m. gruodžio 12 d. Byloje ginčytu sprendimu, vadovaujantis Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi bei 13 straipsnio 2 dalimi ir remiantis Informatikos ir ryšių

departamento prie VRM 2014 m. gegužės 22 d. pateiktu asmenų, neturinčių Lietuvos Respublikos pilietybės, sąrašu, pareiškėjui pareigūnų ir karių valstybinės pensijos mokėjimas nuo 2014 m. gegužės 1 d. buvo nutrauktas.

LVAT teisėjų kolegija visų pirma pažymėjo, kokie Lietuvos Respublikos piliečiai pagal Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalį (2007 m. sausio 18 d. įstatymo Nr. X-1027 redakcija, galiojusi ginčijamo sprendimo priėmimo metu) turi teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją. Minėto įstatymo 1 straipsnio 1 dalies nuostata, siejanti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją su Lietuvos Respublikos pilietybe, nuo įstatymo priėmimo nesikeitė. Taigi įstatymų leidėjas teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją nuo 1995 metų susiejo su dviem esminėmis sąlygomis: pensijos gavėjas turi būti Lietuvos Respublikos pilietis ir pensijos gavėjas turi būti tam tikrą laiką tarnavęs Įstatyme išvardintose pareigose.

Byloje nebuvo ginčo dėl to, kad pareiškėjas atitiko ir atitinka Įstatymo reikalavimus dėl pensijos gavėjų tarnybos pobūdžio vidaus reikalų sistemoje bei trukmės. Taip pat byloje neginčijamai nustatyta, kad pareiškėjas nebuvo ir nėra Lietuvos Respublikos pilietis. Atsižvelgusi į šias aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija pripažino pagrįsta pirmosios instancijos teismo išvadą, kad pareiškėjas, netapęs Lietuvos Respublikos piliečiu, neturėjo teisės gauti valstybinės pareigūnų ir karių pensijos, o atsakovas, pastebėjęs teisės aktu taikymo klaidą, privalėjo ją nustatyta tvarka ištaisyti. LVAT teisėjų kolegija įvertino tai, kad ginčo sprendimas buvo priimtas per gana trumpą laikotarpį nuo informacijos apie pareiškėjo pilietybę gavimo, o iki tol gautą valstybinę pensiją iš pareiškėjo nebuvo reikalaujama sugrąžinti.

Nurodytų motyvų pagrindu pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2016 m. birželio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-253-552/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06327-2014-8

Procesinio sprendimo kategorija 6.6.1; 38

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos skyrimo asmenims, įtariamais arba kaltinamiems baudžiamajame procese

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė panaikinti sprendimus, kuriais atsakyta priimti sprendimą skirti jam pareigūnų ir karių valstybinę pensiją, taip pat įpareigoti atsakovą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją skirti pareiškėjui pareigūnų ir karių valstybinę pensiją.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnio 3 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2014 m. liepos 1 d.) buvo nustatyta, kad nuteistiems už tyčinių nusikaltimų padarymą asmenims pareigūnų ir karių valstybinė pensija neskiriama. Nuo 2014 m. liepos 1 d. įsigaliojusioje Įstatymo 13 straipsnio 3 dalies redakcijoje nustatyta, kad nuteistiems už tyčinių nusikaltimų padarymą asmenims pareigūnų ir karių valstybinė pensija neskiriama. Sprendimas dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos skyrimo asmeniui, kuris yra įtariamasis arba kaltinamasis baudžiamajame procese, priimamas nutraukus ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją bylą arba įsiteisėjus teismo nuosprendžiui. Nutraukus ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją bylą arba įsiteisėjus išteisinamajam nuosprendžiui, pareigūnų ir karių valstybinė pensija skiriama už visą laikotarpį nuo teisės į pensiją atsiradimo dienos.

Vyriausybės patvirtintų Vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, valstybės saugumo, krašto apsaugos bei prokuratūros sistemų, Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo bei mokėjimo nuostatų 12 punkte buvo nustatyta, kad prašymą skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją asmuo pateikia šiuo atveju Vidaus reikalų ministerijai. Prie prašymo skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją turi būti pridėti šių nuostatų 13 punkte nurodyti dokumentai. Taigi pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo prielaida yra suinteresuoto asmens prašymas skirti pensiją. Pareiškėjas su prašymu skirti jam pareigūnų ir karių valstybinę pensiją kreipėsi tik 2014 m. rugpjūčio 19 d., todėl nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo skundo ir apeliacinio skundo argumentais, kad jo prašymui skirti valstybinę pensiją turėjo būti taikomos Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo nuostatos, galiojusios jo prašymo dėl atleidimo iš tarnybos pateikimo metu – 2012 m. gruodžio 21 d. LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įstatymo 13 straipsnio 3 dalies (2014 m. liepos 1 d. redakcija) antrasis sakinytis yra procedūrinė teisės norma, taikytina jos galiojimo momentu. Kadangi Įstatymas jokių išimčių minėtos normos galiojimui nenustatė, atsakovas pagrįstai

atsisakė priimti sprendimą dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos pareiškėjui skyrimo, remdamasis Įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi (2014 m. liepos 1 d. redakcija). Aplinkybė, kad pareiškėjo atžvilgiu ikiteisminis tyrimas nėra baigtas, byloje nebuvo ginčijama.

Pažymėta, kad Konstitucinis Teismas, nagrinėdamas pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo klausimus, 2008 m. gruodžio 28 d. nutarime, be kita ko, konstatavo, kad įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į valstybės tarnybos specifiką, taip pat gali nustatyti, kad pareigūnams, *inter alia* šiurkščiai pažeidusiems Konstituciją ar įstatymus, sulaužiusiems priesaiką, padariusiems tyčinį nusikaltimą, pareigūnų ir karių valstybinė pensija neskiriama. Tokia galimybė pasinaudota, šią nuostatą įtvirtinant Įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje. LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad naujos redakcijos Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nėra atimama galimybė asmeniui, nepadariusiam nusikalstamos veikos, gauti visą jam priklausančią valstybinę pensiją. Priešingai, įstatymų leidėjas įtvirtino, kad tokiu atveju pareigūnų ir karių valstybinė pensija asmeniui skiriama už visą laikotarpį nuo teisės į pensiją atsiradimo dienos. Tačiau, nesant galutinio sprendimo dėl pareiškėjo galimai padarytos nusikalstamos veikos, sprendimas dėl valstybinės pensijos skyrimo negalėjo būti priimtas, dėl to buvo konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas teisingai taikė materialinės ir procesinės teisės normas.

2016 m. birželio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1682-502/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04906-2014-9

Procesinio sprendimo kategorija 6.6.1

[Prieiga internete](#)

7. Konkurencija

7.2. Draudžiami susitarimai

Dėl konkurencijos teisės draudžiamo susitarimo dėl maisto produktų perpardavimo kainų palaikymo

Apžvelgiamoje administracinėje byloje LVAT teisėjų kolegija vertino, ar Konkurencijos taryba ginčytame nutarime pagrįstai nustatė, jog MAXIMA LT, UAB ir UAB „Mantinga“ susitarė neparduoti UAB „Mantinga“ gaminamų duonos ir kitų prekių MAXIMA LT, UAB parduotuvėse už mažesnę nei UAB „Mantinga“ kainoraščio kainą (dar vadinamą „bazine“ kaina). Tokia situacija buvo naudinga tiek UAB „Mantinga“, tiek MAXIMA LT, UAB, nes leido sumažinti riziką, kad kitos mažmeninės prekybos įmonės vartotojams siūlytų UAB „Mantinga“ produktus susitarimo dalyvėms nepalankiomis kainomis. Konkurencijos tarybos vertinimu, šis konkurenciją ribojantis vertikalaus pobūdžio susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų palaikymo galiojo nepertraukiamai nuo 2003 m. balandžio 1 d. iki 2013 m. kovo 1 d.

LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į ginčui spręsti aktualų teisinį reguliavimą, administracinėje byloje surinktus įrodymus, sutiko su Konkurencijos tarybos išvada, jog byloje buvo surinkta pakankamai įrodymų, leidžiančių atskleisti bendrą pareiškėjų planą, siekiant, kad UAB „Mantinga“ gaminių mažmeninės „lentynos“ kainos būtų ne mažesnės, nei UAB „Mantinga“ bazinės kainos ir tai sudarė pagrindą konstatuoti pareiškėjų draudžiamą susitarimą dėl perpardavimo kainų palaikymo derinant veiksmus. Byloje buvo konstatuota, kad 2003 m. tiekimo sutarties pagrindu atsiradęs susitarimas tarp pareiškėjų dėl minimalių perpardavimo kainų tapo įprastine šalių bendradarbiavimo forma ir lėmė, kad šis draudžiamas susitarimas tęsėsi nuo 2003 m. balandžio mėn. iki 2013 m. kovo mėn. Įvertinusi nurodytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad Konkurencijos taryba ir pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, jog minėti veiksmai pažeidė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnį, draudžiantį konkurenciją ribojančius susitarimus. Atsižvelgusi į tai, jog toks susitarimas galėjo daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių, LVAT teisėjų kolegija taip pat pritarė Konkurencijos tarybos ir pirmosios instancijos teismo išvadai, jog tokiais veiksmais buvo pažeista ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 1 dalis.

Įvertinusi draudžiamame susitarime dalyvavusiems subjektams skirtas baudas, tai, kad Konkurencijos taryba viršijo protingą tyrimo terminą, LVAT teisėjų kolegija galutiniu priimtu sprendimu pakeitė Konkurencijos tarybos skirtas baudas ir skyrė MAXIMA LT, UAB – 13 666 216 Eur, UAB „Mantinga“ – 2 151 417 Eur piniginę baudą. UAB „Mantinga“ skirta bauda papildomai buvo sumažinta, atsižvelgus į šios įmonės finansinę būklę, neigiamų socialinių padarinių riziką, tai, kad jai skirtos baudos sumokėjimas būtų nepakeliama ekonominė našta šiai įmonei ir galėtų lemti jos pasitraukimą iš rinkos.

2016 m. birželio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-741-552/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05528-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 7.2

[Prieiga internete](#)

8. Mokesčių sumokėjimas, grąžinimas ir išieškojimas

8.2. Kiti su mokesčių sumokėjimu, grąžinimu ir išieškojimu susiję klausimai

Dėl prašymo priteisti vietinę rinkliavą nagrinėjimo administraciniame teisme, kai jau yra pareikštas (kreditoriaus) reikalavimas dėl šios rinkliavos fizinio asmens bankroto byloje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl už laikotarpį nuo 2009 m. sausio 11 d. iki 2014 m. kovo 31 d. nesumokėtos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą bei tvarkymą priteisimo iš atsakovo (fizinio asmens). Pirmosios instancijos teismas 2015 m. rugsėjo 22 d. sprendimu pareiškėjo prašymą tenkino iš dalies. Atsakovas pateikė apeliacinį skundą.

Nagrinėdamas bylą, LVAT nustatė, kad Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2014 m. liepos 30 d. nutartimi atsakovui buvo iškelta bankroto byla. Šiai nutartimi įsiteisėjus, pareiškėjas 2014 m. rugpjūčio 20 d. pateikė savo reikalavimą dėl nesumokėtos ginčo vietinės rinkliavos. Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2014 m. rugsėjo 30 d. nutartimi buvo patvirtinti atsakovo kreditorių finansiniai reikalavimai, įskaitant ir pareiškėjo reikalavimą dėl ginčo vietinės rinkliavos skolos, susidariusios laikotarpiu nuo 2009 m. sausio 11 d. iki 2014 m. kovo 31 d. Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2015 m. lapkričio 12 d. nutartimi patvirtintas atsakovo mokumo atkūrimo planas.

Vertindamas šias aplinkybes bei atsižvelgdamas į Fizinių asmenų bankroto įstatymo nuostatas, LVAT pažymėjo, kad ginčo atveju pareiškėjas pareiškė reikalavimą dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos sumos priteisimo, kuris jau buvo nagrinėjamas Klaipėdos miesto apylinkės teisme pagal Fizinių asmenų bankroto įstatymo nuostatas, t. y. kreipėsi į administracinį teismą dėl to paties administracinio ginčo, kuris jau buvo nagrinėjamas teisme, nors Fizinių asmenų bankroto įstatymas nenumato, kad kreditorius dėl reikalavimų, jo jau pareikštų, bankroto administratoriaus neginčijamų ir nagrinėjamų teismo fizinio asmens bankroto byloje, tenkinimo gali kreiptis į teismą dar ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

Šiomis aplinkybėmis LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, o pareiškėjo prašymą, atsižvelgiant į tai, kad atsakovo bankroto procesas nebuvo baigtas, paliko nenagrinėtą.

2016 m. birželio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1829-624/2016

Teismo proceso Nr. 3-63-3-01392-2015-8

Procesinio sprendimo kategorija 2.5; 8.2; 9.5; 38

[Prieiga internete](#)

9. Mokestiniai ginčai

9.5. Kiti mokesčiai

Dėl medinės pakuotės pripažinimo apmokestinama mokesčiu už aplinkos teršimą

Apžvelgiamoje byloje ginčas buvo kilęs dėl mokesčių administratoriaus sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo dalies, kuria patvirtinta pareiškėjo mokėtina mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis suma už medinę pripildytą pakuotę. Pareiškėjas su apskaičiuotomis sumomis nesutiko teigdamas, kad Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 4 priedėlio skiltyje „Pakuotės rūšys“ medinė pakuotė nėra nurodyta, t. y. medinė pakuotė nėra apmokestinama.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad mokesčio už aplinkos teršimą objektas yra nustatytas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 3 straipsnyje, kurio 3 punkte nustatyta, jog mokesčio objektas yra pripildyta pakuotė, nurodyta įstatymo 4 priedėlyje. Šiame priedėlyje yra nurodytos apmokestinamosios pakuotės rūšys ir mokesčio tarifai. Nors aptariamame pakuotės rūšių sąrašė medinė pakuotė nėra nurodyta, tačiau ši pakuotės rūšis, LVAT teisėjų kolegijos teigimu, patenka į sąrašė nurodytą „kitą pakuotę“. Apžvelgiamoje byloje nebuvo ginčo dėl to, ar pakuotės, nuo kurių pareiškėjui nurodyta sumokėti mokesčius, apskritai yra „pakuotė“ aptariamo įstatymo prasme.

Atsakydama į pareiškėjo abejonę, ar Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatytu laiku apmokestinamosios pakuotės kiekio nedeklaravimas ir jos neapmokestinimas šio įstatymo taikymo požiūriu gali būti laikomas apmokestinamosios pakuotės nuslėpimu, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nors Įstatyme nėra pateikta nuslėptų pakuočių sąvoka, tačiau sisteminiu šio įstatymo straipsnių aiškinimo būdu galima daryti išvadą, jog mokesčio už aplinkos teršimą nedeklaravimas ir jo nesumokėjimas nustatytais terminais būtent ir yra apmokestinamųjų gaminių bei pakuotės nuslėpimas šio įstatymo 9 straipsnio¹ nuostatų taikymo prasme.

Šiomis aplinkybėmis LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo skundą, pripažino teisėtu bei pagrįstu.

2016 m. birželio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-561-602/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01301-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 2.5; 8.2; 9.7

[Prieiga internete](#)

15. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

15.2. Civilinės atsakomybės sąlygos:

15.2.3. Žala:

15.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl kalinamojo susirašinėjimo teisės, neįteikiant jam laiškų, pažeidimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos atlyginimo dėl to, jog laikomas Lukiškių tardymo izoliatoriuje-kalėjime (toliau – Lukiškių TI-K) ir Kauno tardymo izoliatoriuje (toliau – Kauno TI) pareiškėjas negavo trijų jam adresuotų laiškų.

Pirmosios instancijos teismas nenustatė atsakovo neteisėtų veiksmų, todėl pareiškėjo reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo atmetė. Pareiškėjas dėl to padavė apeliacinį skundą.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog Bausmių vykdymo kodekso 99 straipsnio 1 dalis nustato, kad nuteistiesiems leidžiama siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų. Pagal šio straipsnio 3 dalį, pataisos įstaigos administracija nuteistojo vardu gautus laiškus jam įteikia, taip pat nuteistųjų įteiktus laiškus išsiunčia adresatams ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo ar įteikimo dienos. Pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 patvirtintų Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 94 punktą (2010 m. balandžio 26 d. įsakymo Nr. 1R-85 redakcija; toliau – Taisyklės), perkėlus nuteistąjį į kitą laisvės atėmimo vietą, jo vardu gauti laišškai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo pataisos įstaigoje dienos šios įstaigos sąskaita persiunčiami įstaigai, į kurią nuteistasis perkeltas. Paleistų iš pataisos įstaigų arba mirusių nuteistųjų vardu gauti laišškai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo dienos persiunčiami adresatui, jei žinoma jo gyvenamoji vieta, arba grąžinami siuntėjui. Jeigu ant voko nenurodytas siuntėjo adresas, laiškas įdedamas į nuteistojo asmens bylą.

Nagrinētu atveju Lukiškių TI-K, 2013 m. birželio 17 d. gavęs pareiškėjui adresuotus laiškus ir pareiškėjui 2013 m. birželio 17 d. išvykus į Kauno TI, tik 2013 m. birželio 25 d. lydraščiu persiuntė pareiškėjui adresuotus laiškus į Kauno TI. Kauno TI šis lydraštis su priedais gautas 2013 m. birželio 28 d. Tačiau, kaip nustatyta, laišškai pareiškėjui nebuvo įteikti ir tik 2013 m. rugpjūčio 16 d. jie buvo grąžinti siuntėjai. Kauno TI nenurodė jokių objektyvių priežasčių, dėl kurių laišškai pareiškėjui negalėjo būti įteikti. Todėl konstatuota, kad Lukiškių TI-K administracija pažeidė minėtų Taisyklių 94 punktą, pagal kurį pareiškėjo vardu Lukiškių TI-K gauti laišškai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo turėjo būti persiųsti įstaigai, į kurią nuteistasis perkeltas, o Kauno TI, neįteikęs pareiškėjui adresuotų laiškų, iš esmės pažeidė pareiškėjo teisę į susirašinėjimą, įtvirtintą Bausmių vykdymo kodekso 99 straipsnio 1 dalyje.

LVAT teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo sprendimą pakeitė, pripažindama, kad pareiškėjo susirašinėjimo teisė kalint Lukiškių TI-K ir Kauno TI buvo pažeista. Tačiau LVAT teisėjų kolegijos nuomone,

¹ Šio straipsnio 3 dalis įtvirtina, kad „už išmestą iš stacionarių taršos šaltinių normatyvus viršijantį teršalų kiekį ar nuslėptą teršalų ir (ar) sunaudotų degalų, sąvartyne pašalintų atliekų ir (ar) apmokestinamųjų gaminių bei pripildytos gaminių apmokestinamosios pakuotės kiekį mokeskis už aplinkos teršimą mokamas taikant didesnę tarifą“.

pareiškėjo patirta neturtinė žala nebuvo tokio sunkaus pobūdžio, kad nagrinētu atveju būtų buvę galima priteisti neturtinės žalos atlyginimą.

2016 m. birželio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1035-442/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04466-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

16. Valstybės tarnyba

16.6. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

Dėl būtinybės pagrįsti atleidimą iš vidaus tarnybos Vidaus tarnybos statuto nuostatomis

Priėmus pareiškėją į Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kaišiadorių rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus patrulių būrio vyriausiojo patrulio pareigas, paaiškėjo, kad jis priimtas į tarnybą pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Priimant pareiškėją į tarnybą, nebuvo nustatytas faktas, kad jis yra dirbęs vidaus tarnybos sistemoje, todėl jo priėmimas į tarnybą vyko nesivadovaujant šiai situacijai spręsti taikytinomis teisės normomis, susijusiomis su buvusių pareigūnų grąžinimu į vidaus tarnybą. Paaiškėjus šioms aplinkybėms, buvo priimtas apžvelgiamoje byloje ginčytas Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininko įsakymas, kuriuo pareiškėjas atleistas iš vidaus tarnybos.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjas iš vidaus tarnybos atleistas, vadovaujantis ne Vidaus tarnybos statuto nuostatomis, o Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymu, kuris priimtas, remiantis Policijos įstatymo nuostata, suteikiančia generaliniam komisarui teisę atšaukti pavaldžių policijos pareigūnų priimtus neteisėtus sprendimus.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Policijos veiklos įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatos, suteikiančios policijos generaliniam komisarui teisę atšaukti jam suteiktų įgaliavimų apimtimi pavaldžių policijos pareigūnų priimtus neteisėtus sprendimus, savaime neapima sprendimų dėl atšaukiamais įsakymais sukeltų teisinių pasekmių priėmimo, t. y. valios atšaukti pavaldžių pareigūnų priimtus neteisėtus sprendimus tinkamas įgyvendinimas neapsiriboja formaliu tokio įsakymo atšaukimu. Tokiu atveju privalo būti išspręstas klausimas dėl jau susiklosčiusių tarnybos santykių pasibaigimo teisės aktuose numatytais pagrindais ir būdais. Sprendžiant dėl kilusių teisinių pasekmių – priimto į vidaus tarnybą pareigūno atleidimo – turi būti vadovaujama specialiosiomis ginčo teisinius santykius reglamentuojančiomis teisės normomis, t. y. Statuto 53 straipsnio 1 dalyje nurodytais pagrindais.

Vidaus tarnybos statutą yra specialusis įstatymas, nustatantis, be kita ko, vidaus tarnybos sistemos pareigūnų priėmimą ir atleidimą iš tarnybos (Statuto 1 str.), todėl būtent šio teisės akto pagrindu turi būti sprendžiamas asmens atleidimo iš vidaus tarnybos ir su tuo susijusių pasekmių klausimas. Vidaus tarnybos statuto 53 straipsnio 1 dalyje yra išvardintas baigtinis atleidimo iš tarnybos pagrindų sąrašas, kuriuo privaloma vadovautis ir kuris negali būti aiškinami plečiamai. Nagrinētu atveju atsakovas nesivadovavo Vidaus tarnybos statuto nuostatomis ir pareiškėjo atleidimo nepagrindė nei vienu iš šio teisės akto 53 straipsnio 1 dalyje nustatytų atleidimo pagrindų, todėl jo priimti sprendimai dėl pareiškėjo atleidimo iš tarnybos negalėjo būti laikomi pagrįstais ir teisėtais.

Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas patenkintas iš dalies.

2016 m. birželio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-3426-492/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05043-2015-3

Procesinio sprendimo kategorija 16.6; 16.8

[Prieiga internete](#)

Dėl karo tarnybos sutarties nutraukimo pagrindų, susijusių su kario sveikata

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo, be kita ko, dėl to, ar atsakovas, Lietuvos kariuomenės vadas, karo tarnybos sutartį nutraukė ir pareiškėją (karį) į atsargą išleido tinkamu teisiniu pagrindu.

Ginčytu Lietuvos kariuomenės vado įsakymu karo tarnybos sutartis su pareiškėju buvo nutraukta Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo (toliau – Įstatymas) 38 straipsnio 2 dalies 13 punkte numatytu pagrindu – pareiškėjo sirgimo (laikinojo nedarbingumo) trukmei esant 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių, jeigu darbingumas buvo sutrikęs su pertraukomis ir jeigu susirgimas nesusijęs su sužeidimu ar suluošinimu atliekant tarnybines pareigas ar su tarnyba. Pareiškėjo tvirtinimu, karo tarnybos sutartis turėjo būti nutraukta, vadovaujantis Įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 5 punkte numatytu pagrindu – paaiškėjus ir nustačius, kad karys negali atlikti pareigų dėl sveikatos būklės.

LVAT teisėjų kolegija išaiškino, kad atsižvelgiant į aktualų teisinį reguliavimą, įgaliojimai nustatyti kario sveikatos sutrikimo priežastinį ryšį su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba yra suteikti krašto apsaugos ministro sudaromai Tarnybinio tyrimo komisijai, kuri veikia pagal to paties ministro patvirtintus Tarnybinio tyrimo komisijos nuostatus. Tik ši komisija yra kompetentinga priimti sprendimą, ar tarp profesinės karo tarnybos kario sveikatos sutrikimo ir kario tarnybinių pareigų vykdymo ar tarnybos yra priežastinis ryšys. Remiantis Tarnybinio tyrimo komisijos nuostatais (2014 m. spalio 3 d. redakcija), karys (ar jo įgaliotas atstovas) dėl minėto priežastinio ryšio nustatymo turi kreiptis į Tarnybinio tyrimo komisiją su prašymu ir pateikti nuostatuose nurodytus medicininius ir kitus dokumentus. Taigi, kaip nurodė LVAT teisėjų kolegija, kario sveikatos sutrikimas gali būti pripažintas susijusiu su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba tik konstatavus atitinkamus teisiškai reikšmingus tarnybos faktus ir aplinkybes, o prieš priimdama sprendimą, kad kario liga susijusi su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba, Tarnybinio tyrimo komisija turi gauti tai patvirtinančią Karinės medicinos ekspertizės komisijos išvadą. Toks Tarnybinio tyrimo komisijos sprendimas gali būti apskųstas teismui.

Nagrinētu atveju byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėjas būtų kreipęsis į Tarnybinio tyrimo komisiją dėl jo sveikatos sutrikimo galimo priežastinio ryšio su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba nustatymo. Kompetentinga institucija nėra priėmusi išvados dėl pareiškėjo netinkamumo tarnybai, kuri būtų pagrindas nutraukti su pareiškėju profesinės karo tarnybos sutartį. Priešingai, pareiškėjo atleidimo iš tarnybos metu galiojo Karinės medicinos ekspertizės komisijos išduota ekspertinio nutarimo pažyma, pagal kurią pareiškėjas buvo pripažintas tinkamu profesinei karo tarnybai. Taigi byloje nesant duomenų, patvirtinančių, jog pareiškėjas negali atlikti pareigų dėl sveikatos būklės, pareiškėjo argumentas, kad sutartis su juo turėjo būti nutraukta šiuo pagrindu, atmestas kaip nepagrįstas.

LVAT teisėjų kolegija taip pat sprendė, kad apeliacinio skundo argumentai, esą pirmosios instancijos teismas nepagrįstai netenkino pareiškėjo prašymo dėl ekspertizės skyrimo, yra atmestini. Įrodinėjimo procese yra reikšmingi tik tie įrodymai, kurie gali patvirtinti ar paneigti byloje pareiktų reikalavimų išsprendimui reikšmingas konkrečias aplinkybes. Nagrinėtoje byloje nebuvo iškeltas administracinis ginčas dėl priežastinio ryšio tarp sveikatos sutrikimo ir kario tarnybinių pareigų vykdymo ar tarnybos nustatymo (nenustatymo) pagrįstumo, kadangi, kaip minėta pirmiau, priimti sprendimą dėl šio priežastinio ryšio nustatymo kompetencija suteikta Tarnybinio tyrimo komisijai, o pareiškėjas į šią komisiją nesikreipė, ir ji dėl pareiškėjo sveikatos sutrikimo priežastinio ryšio su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba nėra priėmusi jokio sprendimo. Šiomis aplinkybėmis pareiškėjo pareiktas prašymas, kad teismas skirtų teismo medicininę ekspertizę jo susirgimo priežastims nustatyti, prieštarauja teisiniu reguliavimu nustatytai tikrosios karo tarnybos kario sveikatos sutrikimo priežastinio ryšio su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba nustatymo tvarkai ir išeina už nagrinėtoje byloje iškelto administracinio ginčo ribų.

Nurodytų argumentų pagrindu pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2016 m. birželio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3722-492/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02417-2015-5

Procesinio sprendimo kategorija 16.6.; 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektu

Dėl specialiųjų poreikių nustatymą reguliuojančių poįstatyminių teisės aktų teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje buvo tiriama norminių administracinių aktų nuostatų, numatančių specialiųjų poreikių nustatymo kriterijus ir terminus, atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintam neįgalumo kompensavimo principui bei 29 straipsniui.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. A1-120/V-346 patvirtinto Specialiųjų nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros (pagalbos), lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos ir transporto išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo kriterijų sąrašo (toliau – Kriterijų sąrašas) 2.12 punkte (2008 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. A1-214/V-655 redakcija) ir 2.13 punkte (2013 m. vasario 7 d. įsakymo Nr. A1-48/V-158 redakcija) nustatyta, kad „specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatomas asmenims, kuriems dėl labai didelių organizmo funkcijos sutrikimų reikalinga nuolatinė kito asmens priežiūra (pagalba) namuose, tvarkant asmeninį ir socialinį gyvenimą, pagal šiuos pagrindinius kriterijus: <...> 2.12. operaciniu būdu neišgydomos arba negydytinos abiejų klubo sąnarių ankilozės, kurios pacientui neleidžia apsitarnauti (universiteto Ortopedijos traumatologijos klinikos gydytojų konsiliumo sprendimu); 2.13. labai sutrikusios galūnių judėjimo funkcijos: 2.13.1. hemiplegijos, ryškios paraparezės, hemiparezės – sergant nervų, raumenų, kaulų, sąnarių ir jungiamojo audinio ligomis, kai Bartel indeksas 25-40 balų (reikalingos techninės pagalbos priemonės: neįgalųjų vežimėlis, vaikštyšnė, ramentai ar kt.); 2.13.2. paraplegijos ar tetraplegijos, kai nugaros smegenų pažeidimas pagal Tarptautinę nugaros smegenų pažeidimo klasifikaciją (ASIA) yra A ar B tipo“.

Dėl šių teisės normų atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui, Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 29 straipsniui apžvelgiamame sprendime nurodyta, kad valstybė, reguliuodama Konstitucijos 52 straipsnyje nurodytus socialinės apsaugos visuomeninius santykius, turi pareigą laikytis konstitucinių teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio tikrumo principų. Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 29 straipsnyje nustatyta, kad šis įstatymas ir kiti teisės aktai, susiję su šiuo įstatymu ir jo įgyvendinimu, neturi pabloginti asmenų, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvusi tvarka buvo nustatytas invalidumas, materialinės ir socialinės padėties. Tuo tarpu, kaip nustatė LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, šiuo metu galiojanti Kriterijų sąrašo redakcija, palyginus su ankstesniąja, nustato griežtesnius reikalavimus specialiųjų poreikių nustatymui. Vėlesnės nuostatos blogina asmenų, kuriems specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis buvo nustatytas iki jų įsigaliojimo, padėtį, kadangi sugriežtinus minėtus reikalavimus, daliai asmenų teisinis pagrindas nustatyti šį poreikį išnyko, nepaisant to, kad jų sveikatos būklė ir faktiniai poreikiai iš principo nepasikeitė. Atsižvelgusi į tai, kad Kriterijų sąrašo pakeitimus nustačiusiame įsakyme nėra (nebuvo) numatytos nuostatos, pagal kurias padaryti teisinio reguliavimo pakeitimai būtų netaikomi, o būtų vadovaujama ankstesne Kriterijų sąrašo redakcija, tiems asmenims, kuriems specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis buvo nustatytas pagal ankstesnės redakcijos Kriterijų sąrašą, ar kitų priemonių, kuriomis būtų ginami minėtų asmenų lūkesčiai, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija vertino, jog Kriterijų sąrašo 2.12 ir 2.13 punktais sudaromos prielaidos pažeisti pagrįstus asmenų teisėtus lūkesčius, konkrečiose situacijose nustatant jiems specialiuosius poreikius.

Konstatuota, kad Kriterijų sąrašo 2.12 ir 2.13 punktai ta apimtimi, kuria jie pablogina padėtį asmenų, kuriems specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis buvo nustatytas iki jų įsigaliojimo, **prieštarauja** Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 29 straipsniui ir teisėtų lūkesčių apsaugos reikalavimą nustatančiam konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pagal Kriterijų sąrašo 2.12 punktą (2008 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. A1-214/V-655 redakcija), specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, esant klubo sąnarių ankilozei, gali būti nustatomas, kada ji yra: (1) operaciniu būdu neišgydoma arba negydytina; (2) pacientui neleidžia apsitarnauti; (3) ir tai pripažinta universiteto Ortopedijos traumatologijos klinikos gydytojų konsiliumo sprendimu. Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 3 straipsnio 7 punkte nustatyta, kad neįgalųjų socialinė integracija organizuojama vadovaujantis neįgalumo kompensavimo principu, pagal kurį, neįgalumo pasekmės kompensuojamos neįgaliesiems skirtomis įvairiomis pinigines ir nepiniginėmis paramos formomis. Spręsdama dėl minėto punkto atitikties neįgalumo kompensavimo principui, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atsižvelgė į susijusio teisinio reguliavimo kontekstą ir nurodė, kad specialieji poreikiai gali būti nustatomi tiek terminuotai, tiek neterminuotai. Kriterijų sąrašo 2.12 punkte nustatytas reikalavimas, kad specialusis poreikis esant klubo sąnarių ankilozei gali būti nustatomas, kada ji yra operaciniu būdu neišgydoma arba negydytina, sudaro kliūtis nustatyti ir kompensuoti specialiuosius poreikius asmenims, kurie juos faktiškai turi, bet ateityje šiuos poreikius lemiantis sveikatos sutrikimas gali būti išgydytas. Teismo nuomone, vien

aplinkybė, kad ateityje tokių poreikių asmuo nebeturės, savaime neturi sudaryti pagrindo atsisakyti asmeniui nustatyti specialiuosius poreikius ir kompensuoti su jais susijusias išlaidas. Dėl ginčo sąlygos nustatymo susidaro padėtis, kai vieniems tam tikrus poreikius turintiems asmenims specialieji poreikiai nustatomi, o kitiems, faktiškai tokius pačius poreikius turintiems asmenims – ne.

Konstatuota, kad Kriterijų sąrašo 2.12 punktą (2008 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. A1-214/V-655 redakcija) ta apimtimi, kuria jame nustatyta, kad specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis dėl abiejų klubo sąnarių ankilozės nustatomas tik kada ji yra neišgydoma arba negydytina, **prieštarauja** Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintam neįgalumo kompensavimo principui.

Abejonės dėl Kriterijų sąrašo 2.13 punkto (2013 m. vasario 7 d. įsakymo Nr. A1-48/V-158 redakcija) atitikties aukštesnės galios aktams šioje byloje taip pat kilo dėl jame įtvirtinto Bartel indekso reikalavimo: pagal šį punktą, specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis esant šiame punkte nurodytiems sveikatos sutrikimams gali būti nustatomas, kai Bartel indeksas yra 25-40 balų (reikalingos techninės pagalbos priemonės: neįgaliųjų vežimėlis, vaikštytinė, ramentai ar kt.). Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pasisakė, kad Bartel indekso metodika yra skirta nustatyti, ar asmuo turi specialiųjų poreikių buityje, asmeniniame gyvenime ir susijusiose srityse. Tai atitinka ir specialiųjų poreikių nustatymo bei su jais susijusių išlaidų kompensavimo tikslus. Kriterijų sąrašo 2.13 punkte nėra nustatytas konkretus indeksas pagal Bartel indekso metodiką, o pateikiamas tam tikras intervalas – nuo 25 iki 40 balų, kas atlygina potencialius metodikos netikslumus. Teisinis reguliavimas taip pat palieka vertintojui diskreciją skiriant balus pagal kiekvieną metodikos kriterijų bei diskreciją remtis kitais Kriterijų sąrašo 2 punkte nurodytais kriterijais. Be to, Tvarkos aprašo 13.3 punkte nustatyta, kad, esant pagrįstų abejonių dėl Bartel indekso įvertinimo, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos specialistai, turintys teisę vertinti Bartel indeksą, atlieka išsamesnį tyrimą. Atsižvelgiant į tai, vertinta, jog tirtas Kriterijų sąrašo 2.13 punkto reikalavimas yra suderinamas su neįgalumo kompensavimo principu.

Konstatuota, kad Kriterijų sąrašo 2.13 punktą (2013 m. vasario 7 d. įsakymo Nr. A1-48/V-158 redakcija) ta apimtimi, kuria jame nustatyta, kad specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis dėl labai sutrikusios galūnių judėjimo funkcijos: hemiplegijos, ryškios paraparezės, hemiparezės – sergant nervų, raumenų, kaulų, sąnarių ir jungiamojo audinio ligomis, nustatomas tik, kai Bartel indeksas yra 25–40 balų, **neprieštarauja** Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintam neįgalumo kompensavimo principui.

Byloje tirtame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. A1-120/V-346 patvirtinto Specialiųjų nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros (pagalbos), lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos ir transporto išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 25 punkte (2012 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. A1-161/V-228 redakcija) sureglamentuota, kokiam terminui ar neterminuotai, priklausomai nuo tam tikrų sąlygų, gali būti nustatomi specialieji poreikiai asmeniui. LVAT išplėstinė teisėjų kolegija šiuo aspektu pažymėjo, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais ir žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose. Poįstatyminiais teisės aktais galima reglamentuoti socialinės apsaugos, socialinės paramos santykius reguliuojančių įstatymų įgyvendinimo tvarką; socialinės apsaugos, socialinės paramos santykių poįstatyminis teisinis reguliavimas gali apimti atitinkamų procedūrų nustatymą, taip pat tokį įstatymais grindžiamą teisinį reguliavimą, kai poreikį įstatymų nustatytą teisinį reguliavimą detalizuoti ir sukongretinti poįstatyminiuose teisės aktuose objektyviai lemia būtinumas teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ir specialia (profesine) kompetencija tam tikroje srityje. Tačiau, kaip pažymėjo LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, poįstatyminiuose teisės aktuose negalima nustatyti asmens teisės į socialinę paramą atsiradimo sąlygų, taip pat riboti šios teisės apimtį. Tirtame Tvarkos aprašo punkte nustatyti terminai ir kai kurios sąlygos asmens specialiųjų poreikių nustatymui. Teismų praktikoje buvo ne kartą pripažinta, kad panašūs poįstatyminiuose teisės aktuose įtvirtinti ribojimai yra neteisėti ir tam tikras terminas, kuriam skiriama ir teikiama (mokama) asmeniui tam tikra socialinė parama, *inter alia* kriterijai, pagal kuriuos šie terminai diferencijuojami, yra viena iš įstatymais nustatytos socialinės paramos skyrimo ir teikimo sąlygų. Tai reiškia, kad Tvarkos aprašo 25 punktu yra nustatomos teisės į socialinę paramą, išplaukiančios iš Konstitucijos bei įstatymų, įgyvendinimo sąlygos.

Konstatuota, kad Tvarkos aprašo 25 punktą (2012 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. A1-161/V-228 redakcija) **prieštarauja** konstituciniam teisinės valstybės principui.

2015 m. birželio 28 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. I-11-602/2016
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00052-2015-3

Procesinio sprendimo kategorija 6.8; 17.1

[Prieiga internete](#)

25. Bylos dėl asmens duomenų teisinės apsaugos

Dėl asmens duomenų gavimo iš socialinio tinklo „Facebook“ ir jų tvarkymo teisėtumo mokumo vertinimo tikslais

Byloje ginčas kilo tarp pareiškėjo, administruojančio informacinę sistemą apie asmenų kreditingumą, ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija). Pareiškėjas siekė suinteresuoto asmens sutikimu gauti ir tvarkyti jo duomenis, skelbiamus socialiniame tinkle „Facebook“, kad įvertintų šio asmens mokumą. Tačiau pareiškėjo pateiktą pranešimą apie tokios informacijos tvarkymą įvertinusi Inspekcija ginčytu 2014 m. liepos 10 d. sprendimu atsisakė pareiškėją pagal jo pateiktą informaciją įrašyti į Asmens duomenų valdytojų valstybės registro duomenų bazę. Atsakovo nuomone, socialiniame tinkle „Facebook“ skelbiamų duomenų apskritai negalima rinkti ir tvarkyti, norint įvertinti asmens mokumą, kadangi minėtame socialiniame tinkle informaciją apie save asmenys skelbia siekdami palaikyti tarpusavio ryšius su artimaisiais, draugais, bendraminčiais, bendrauti su įvairiais asmenimis, privačiais tikslais ir pan., bet ne tam, kad jų skelbiama informacija būtų naudojama vertinant jų mokumą.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad vien tai, jog Vartojimo kredito gavėjų mokumo ir atsakingojo skolinimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos banko valdybos 2013 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 03-62 (toliau – Nuostatai), eksplicitiškai nėra nurodyta, jog vertinant kredito gavėjo mokumą, vertintina ir socialiniuose tinkluose esanti informacija, nesudaro pagrindo teigti, jog tokie duomenys vertinant vartojimo kredito gavėjo mokumą negali būti vertinami. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, kadangi tokie duomenys galėtų būti priskirti prie Nuostatų 18.5 punkte numatytų kitų reikšmingų aplinkybių.

Iš pareiškėjo argumentų nagrinėtu atveju buvo matyti, jog iš viešai skelbiamų socialinio tinklo „Facebook“ duomenų jis siekė įvertinti papildomas asmens mokumą apibūdinančias savybes. Inspekcija, nustatydamą, jog socialinio tinklo „Facebook“ duomenys nėra tinkami asmens mokumui įvertinti, nepateikė konkrečių argumentų, kurie sudarytų pagrindą daryti tokią išvadą. Vien tik tai, jog socialiniame tinkle „Facebook“ duomenys yra skelbiami ne mokumo vertinimo tikslu, nepatvirtina, kad tokie socialiniame tinkle viešai skelbiami asmens duomenys nėra tinkami siekiant įvertinti asmens mokumą. Be to, socialinių tinklų paslaugų teikėjai gali tvarkyti asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais, gali keistis duomenimis su trečiosiomis šalimis, o socialinį tinklą „Facebook“ apskritai galima apibūdinti kaip vieną išsamiausių ir labiausiai atnaujinamų duomenų bazių.

LVAT teisėjų kolegija toliau byloje vertino, ar pagrįstai Inspekcija sprendė, jog pareiškėjo pateikti duomenys neatitiko kitų Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAJ) įtvirtintų asmens duomenų tvarkymo sąlygų.

Apžvelgiamoje byloje Inspekcijos atsisakymas įrašyti pareiškėjo pranešime pateiktą informaciją į Asmens duomenų valdytojų valstybės registro duomenų bazę taip pat buvo siejamas su tuo, kad mokumui vertinti bus naudojama informacija apie kitus, su duomenų subjektu susijusius asmenis. Tačiau LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog Inspekcija nevertino, kokius konkrečiai asmens duomenis, *inter alia* trečiųjų asmenų, pareiškėjas tvarkys, spręsdamas dėl asmens mokumo pagal socialinio tinklo „Facebook“ duomenis, o apsiribojo abstrakčiu įvardijimu, jog mokumui įvertinti bus naudojama ir informacija apie kitus asmenis. Iš pareiškėjo pateiktos informacijos taip pat nebuvo pagrindo spręsti, jog jis tvarkys tokius duomenis, kaip trečiųjų asmenų vardas, pavardė, asmens kodas, t. y. tokius ir kitus duomenis, iš kurių būtų galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti trečiųjų asmenų tapatybę. LVAT teisėjų kolegija taip pat pripažino, jog tais atvejais, kai duomenų subjekto tapatybę galima nustatyti panaudojant papildomą informaciją, gali būti laikoma, kad duomenų subjekto tapatybę galima nustatyti. Tačiau nagrinėtu atveju nei Inspekcija, nei pirmosios instancijos teismas konkrečiai netyrė, ar vertinant asmens mokumą, remiantis asmens „draugų“ viešais duomenimis, tokie trečiųjų asmenų duomenys laikytini „asmens duomenimis“, ar iš tokių duomenų galima

tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti asmens tapatybę. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, vien prielaidų, kad tam tikri duomenys gali būti susiję su trečiaisiais asmenimis, nepakanka asmens duomenų tvarkymo apimčiai ir teisėtumui nustatyti.

Vis dėlto LVAT teisėjų kolegija sutiko su atsakovu, kad informacijos pateikimo būdas turi užtikrinti atitinkamos kalbos vartojimą, kad duomenų subjektai suprastų, dėl ko sutinka ir kokiais tikslais tai daro. Tačiau nagrinėtoje byloje toks sutikimas nebuvo aiškiai suprantamas, jis buvo nekonkretus – jame aiškiai ir tiksliai nebuvo nurodyta duomenų tvarkymo aprėptis ir padariniai. Dėl šios priežasties ir dėl to, kad nebuvo užtikrinama, jog duomenų subjektas būtų tinkamai informuotas dėl asmens duomenų tvarkymo, LVAT teisėjų kolegija nusprendė, kad Inspekcija pagrįstai nustatė, jog pareiškėjo pateikiamas sutikimo tekstas nėra tinkamas, ir atsisakė pareiškėjo pateiktą informaciją įrašyti į Asmens duomenų valdytojų valstybės registro duomenų bazę.

2016 m. birželio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-408-858/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03836-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 25

[Prieiga internete](#)

Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nurodymo, prieš teikiant duomenų subjekto asmens duomenis tretiesiems asmenims, informuoti duomenų subjektą

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjui UAB „Vilniaus energija“ nurodyta: (1) prieš teikiant duomenų subjekto asmens duomenis tretiesiems asmenims, suteikti duomenų subjektui informaciją pagal Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ir ADTAĮ) 24 straipsnio 2 dalies 3 punktą, detalčiai įvardijant, kokiems tretiesiems asmenims ir kokiais tikslais bus teikiami asmens duomenys, išskyrus ADTAĮ 23 straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis; (2) apie šio nurodymo įvykdymą (priimtas priemonės) iki 2014 m. lapkričio 3 d. raštu informuoti Inspekciją.

Pirmosios instancijos teismas priėjo prie išvadu, kad Inspekcija pagrįstai nurodyme konstatavo, jog UAB „Vilniaus energija“, teikdama E. ir H. B. asmens duomenis UAB „Skolų rizikos sprendimai“, nesuteikė duomenų subjektams visos pagal ADTAĮ 24 straipsnį teiktinos informacijos, t. y. nesuteikė informacijos, kam konkrečiai bus teikiami jų asmens duomenys ir kad šiais veiksmais E. ir H. B. nebuvo sudarytos sąlygos tinkamai įgyvendinti duomenų subjektų teisę žinoti (būti informuotiems) apie jų asmens duomenų tvarkymą, ir pareiškėjo skundą atmetė. LVAT teisėjų kolegija su tokiu pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Pagal ADTAĮ 24 straipsnio 2 dalies 3 punktą, duomenų valdytojas, kuris asmens duomenis gauna ne iš duomenų subjekto, privalo apie tai informuoti duomenų subjektą pradėdamas tvarkyti asmens duomenis arba, jei ketina duomenis teikti tretiesiems asmenims, privalo apie tai informuoti duomenų subjektą ne vėliau kaip iki to momento, kai duomenys teikiami pirmą kartą, išskyrus atvejus, kai įstatymai ar kiti teisės aktai apibrėžia tokių duomenų rinkimo ir teikimo tvarką bei duomenų gavėjus. Šiuo atveju duomenų valdytojas privalo duomenų subjektui suteikti (išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas tokią informaciją jau turi) kitą papildomą informaciją (iš kokių šaltinių ir kokie duomenų subjekto asmens duomenys renkami ar ketinami rinkti; kam ir kokiais tikslais teikiami duomenų subjekto asmens duomenys; apie duomenų subjekto teisę susipažinti su savo asmens duomenimis ir teisę reikalauti ištaisyti neteisingus, neišsamius, netikslius savo asmens duomenis), kiek jos reikia, kad būtų užtikrintas teisingas asmens duomenų tvarkymas nepažeidžiant duomenų subjekto teisių.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju reikšminga ir neginčijama aplinkybė yra tai, jog UAB „Skolų rizikos sprendimai“ yra UAB „Vilniaus energija“ skolų administravimo ir išieškojimo asmens duomenų tvarkytojas, įregistruotas Asmens duomenų valdytojų registre. ADTAĮ 2 straipsnio 14 dalis numato, kad sąvoka trečiasis asmuo ADTAĮ apibrėžiamas kaip juridinis ar fizinis asmuo, išskyrus duomenų subjektą, duomenų valdytoją, duomenų tvarkytoją ir asmenis, kurie yra tiesiogiai duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo įgalioti tvarkyti duomenis.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad sisteminė ADTAĮ 24 straipsnio 2 dalies ir 2 straipsnio 14 dalies analizė, kartu vertinant tai, jog UAB „Skolų rizikos sprendimai“ yra pareiškėjo asmens duomenų tvarkytojas, suponuoja vienareikšmišką išvadą, jog nagrinėjamu atveju Inspekcija, priėmusi nurodymą ADTAĮ

24 straipsnio 2 dalies 3 punkto pagrindu, priėmė nemotyvuotą individualų administracinį aktą. Dėl šios priežasties jis panaikintas kaip neteisėtas ir nepagrįstas.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas patenkintas.

2016 m. birželio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1174-525/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04799-2014-9

Procesinio sprendimo kategorija 25

[Prieiga internete](#)

35. Bylos, susijusios su vietos savivalda

35.3. Kitos bylos susijusios su vietos savivalda

Dėl tarybos nario – mero veiksmų (neveikimo) vertinimo pagal savivaldybės tarybos prašymą pateikti išvadą, ar meras sulaužė priesaiką ir (ar) nevykdė įgaliojimų

Apžvelgiamoje byloje teismas teikė išvadą pagal Raseinių rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) prašymą įvertinti, ar Raseinių rajono savivaldybės tarybos narys – meras nevykdė jam įstatymuose nustatytų mero įgaliojimų ir sulaužė priesaiką.

Prašyme nurodyta, kad meras teismui pateiktais atsiliepimais į skundus bei papildomais paaiškinimais prašė panaikinti sprendimus atleisti iš pareigų G. R. ir A. M., grąžinti juos į pareigas bei priteisti neišmokėtą darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką. Prašymas taip pat buvo grindžiamas aplinkybe, kad meras šiose bylose teismui pateikė atsiliepimus į pareiškėjų atskiruosius skundus, kuriais prašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones – sustabdyti skundžiamų administracinių aktų galiojimą. Be to, meras teismui pateikė skundą, kuriame prašė panaikinti atitinkamą Tarybos sprendimą. Šiais veiksmais, pasak Tarybos, meras nevykdė Tarybos valios, kuri išreikšta minėtame sprendime. Nurodytais veiksmais, kaip teigė Taryba, meras sulaužė duotą mero priesaiką ir / ar nevykdė jam Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte, Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS- 134 patvirtinto Raseinių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 21.2.2. punkte, Administracinių bylų teisenos įstatymo 50 straipsnio 1 dalyje nustatytų įgaliojimų.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtinta, jog „meras <...> reglamente nustatyta tvarka atstovauja pats arba įgalioja kitus asmenis atstovauti savivaldybei teisme, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, valstybės ar užsienio šalių institucijomis, kitais juridiniais ir fiziniiais asmenimis“. Raseinių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 21.2.2. punkte įtvirtinta taisyklė, kad meras, „priimdamas potvarkius ar vadovaudamasis Tarybos sprendimais atstovauja pats arba priimdamas potvarkius ir Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta tvarka išduodamas įgaliojimus, įgalioja kitus asmenis atstovauti savivaldybei teisme, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, valstybės ar užsienio šalių institucijomis, kitais juridiniais ir fiziniiais asmenimis“. Administracinių bylų teisenos įstatymo 50 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „atstovai pagal įstatymą atlieka atstovaujamųjų vardu visus procesinius veiksmus, kuriuos atlikti teisė priklauso atstovaujamesiems; kartu čia taikomi apribojimai, kuriuos numato įstatymas. Atstovai pagal įstatymą gali pavesti bylą vesti teisme kitam asmeniui, jų pasirinktam atstovui“.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad savivaldybės mero priesaika, pagal Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 2 dalį, susideda iš trijų elementų: (1) gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus; (2) sąžiningai atlikti visas savivaldybės tarybos nario pareigas; (3) susilaikyti nuo veiksmų, pažeidžiančių gyventojų teises ir viešuosius interesus. Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad meras yra savivaldybės vadovas, vykdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus; meras Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka vienmandatėje rinkimų apygardoje tiesiogiai išrinktas savivaldybės tarybos narys – savivaldybės meras vadovauja savivaldybės tarybai. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme yra įtvirtinta tiesioginių savivaldybės mero rinkimų tvarka, kuriuose meras išrenkamas nuolatinėjų tos savivaldybės gyventojų balsų dauguma, mažoritarinėje rinkimų sistemoje. Iš Vietos savivaldos įstatymo pataisų, kuriomis buvo įteisinti tiesioginiai mero rinkimai, ir jų parengiamųjų darbų matyti, kad įstatymų leidėjas šiomis pataisomis siekė užtikrinti didesnę gyventojų pasitikėjimą savivaldos institucijomis, sudaryti teisingas prielaidas tiesiogiai rinkti

savivaldybių merus, kurie turėtų didesnius įgaliojimus. Taigi, priėmus atitinkamas Vietos savivaldos įstatymo pataisas, mero statusas sietinas su tiesiogiai rinkėjų pareikšta valia ir pasitikėjimu. Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje tiesiogiai nurodyta, kad meras yra atsakingas ne tik savivaldybės tarybai, bet ir bendruomenei už savo ir savivaldybės veiklą. LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnis merui suteikia pakankamai plačius įgaliojimus, be to, šio įstatymo 25¹ straipsnyje yra įtvirtinta speciali mero įgaliojimų netekimo procedūra, kurios įtvirtinimas ir specifiniai bruožai taip pat sietini su jo, kaip tiesiogiai gyventojų rinkto atstovo, statuso ypatumu. Atsižvelgiant į savivaldybės mero statuso ypatumus, Vietos savivaldos įstatymo 25¹ straipsnyje numatytu mero priesaikos sulaužymu ir įstatymuose nustatytų įgaliojimų nevykdymu gali būti pripažįstami ne bet kokie, o šiurkštūs nusizengimai iš priesaikos ir įstatymų kylantiems mero elgesio standartams.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija byloje konstatavo, kad viešojo administravimo subjektas turi teisę laikytis pozicijos, jog skundžiamas administracinis aktas yra neteisėtas ir prašyti teismo jį panaikinti. Įgaliojimai atstovauti savivaldybei arba pavesti tai atlikti kitiems asmenims yra suteikti savivaldybės merui. Tai reiškia, kad meras yra įstatyminis savivaldybės atstovas teisme – kitiems subjektams teisė atstovauti savivaldybei teisme nėra suteikta, tai atlikti gali pavesti tik meras. Mero teisė atstovauti savivaldybei teisme gali būti ribojama tik įstatymų nustatytais atvejais. Dėl mero veiksmų apskundžiant teismui atitinkamą Tarybos sprendimą byloje pažymėta, kad kiekvienam asmeniui jo pažeistų teisių gynyba teisme garantuojama, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą. Ši teisė yra absoliuti ir jos negalima apriboti ar paneigti. Apskūsdamas minėtą sprendimą, meras naudojo šia konstitucine teise ir šis veiksmas taip pat nesudaro pagrindo pripažinti, kad meras nevykdė įstatymuose nustatytų įgaliojimų ir / arba sulaužė mero priesaiką.

Įvertinusi byloje surinktus įrodymus ir susijusį teisinį reguliavimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pateikė išvadą, kad pareiškėjo prašyme nurodyti mero veiksmai buvo teisėti, sąžiningi, atitinkantys gyventojų teises ir viešuosius interesus, todėl atlikdamas juos, meras vykdė jam įstatymuose nustatytus įgaliojimus ir mero priesaikos nesulaužė.

2015 m. birželio 17 d. išplėstinės teisėjų kolegijos išvada administracinėje byloje Nr. el-17-438/2016

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00012-2016-0

Procesinio sprendimo kategorija 35.3

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

55. Teismo kompetencija

Dėl žalos, patirtos netinkamai prižiūrint teismo pastatą, atlyginimo

Pagrindinėje byloje pareiškėjas (advokatas) kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas priteisti iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Nacionalinės teismų administracijos, turtinės ir neturtinės žalos, patirtos dėl galimai netinkamo pastato (Ukmergės rajono apylinkės teismo) eksploatavimo ir dėl to susidariusių pavojingų darbo sąlygų, atlyginimą.

Specialioji teisėjų kolegija konstatavo, kad pareiškėjo keliamas reikalavimas dėl žalos atlyginimo nėra grindžiamas Nacionalinės teismų administracijos, kaip viešojo administravimo subjekto, veiksmais. Pareiškėjas iš esmės reikalauja atlyginti turtinę žalą, kuri kilo dėl to, kad atsakovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Nacionalinės teismų administracijos, netinkamai vykdė Ukmergės rajono apylinkės teismo pastato priežiūrą. Tokia atsakovo veikla susijusi su daiktinių teisių įgyvendinimu, o ne viešuoju administravimu, todėl ja padarytos žalos atlyginimo klausimas nepatenka į Administracinių bylų teisenos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą administracinio teismo nagrinėjamų ginčų kategoriją ir yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

2016 m. birželio 1 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-28/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05131-2015-1

Procesinio sprendimo kategorija 94.5

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo priteisti institucijos naudai žalą, patirtą dėl valstybės tarnautojo padaryto nusikaltimo

Nagrinėtu atveju pagrindinėje byloje pareiškėjas Šiaulių miesto savivaldybės administracija prašė iš J. S. priteisti turtinę žalą, kuri, pareiškėjo teigimu, buvo padaryta Šiaulių miesto savivaldybės valstybės tarnautojos J. S. nusikalstama veika, numatyta Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio 1 dalyje² ir 300 straipsnio 1 dalyje³.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad valstybės tarnautojo materialinės atsakomybės sąlygas ir žalos atlyginimo tvarką reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymo 32 straipsnis. Valstybės tarnautojo materialinės atsakomybės institutas yra valstybės tarnybą reguliuojančios teisės dalis ir atitinkamai valstybės tarnautojo materialinės atsakomybės santykiai priskirtini valstybės tarnybos santykių kategorijai. Todėl šioje byloje Šiaulių miesto savivaldybės administracijos keliamas reikalavimas dėl žalos iš valstybės tarnautojos atlyginimo iš esmės patenka į Administracinių bylų teisenos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 5 punkte numatytą bylų kategoriją⁴ ir turi būti nagrinėjamas administraciniame teisme.

2016 m. birželio 1 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-29/2016

Teismo proceso Nr. 2-70-3-10099-2015-9

Procesinio sprendimo kategorija 94.5

[Prieiga internete](#)

Dėl žalos, atsiradusios susidūrus dviem laivams, iš kurių vienas priklauso valstybės institucijai, atlyginimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl turtinės žalos, padarytos apgadinus laivą, atlyginimo, kuri, kaip nurodė pareiškėjas, kilo dėl neteisėtų valstybės pareigūnų veiksmų. Pareiškėjas reikalavo priteisti žalą, kuri atsirado dėl jo turto sugadinimo, pareiškėjo tvirtinimu, dėl pareiškėjo laivo ir Lietuvos saugios laivybos administracijos tarnybinio katerio susidūrimo.

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad ginčai dėl žalos atlyginimo yra civilinio pobūdžio ir pagal bendrą taisyklę jie yra priskirti nagrinėti bendrosios kompetencijos teismui pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 22 straipsnio 1 dalį, 25 straipsnį. Administraciniai teismai nagrinėja tik tuos ginčus dėl žalos atlyginimo, kurie yra apibrėžti ABTĮ 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte, t. y. ginčus dėl žalos, atsiradusios dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo. Pareiškėjo nurodyti turtiniai praradimai, atsiradę dėl laivų susidūrimo, nesusiję su viešuoju administravimu, todėl atsakomybė dėl tokios žalos gali atsirasti Civilinio kodekso nustatytais bendrais pagrindais, bet ne pagal Civilinio kodekso 6.271 straipsnį.

Nutarta bylą pagal kompetenciją ir rūšinį teisingumą perduoti iš naujo nagrinėti bendrosios kompetencijos teismui.

2016 m. birželio 6 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-579-602/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01787-2014-5

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl Valstybinės miškų tarnybos veiksmų (neveikimo) ginčijimo

Apžvelgiamu atveju specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti analizavo, kuriam teismui priskirtina nagrinėti reikalavimą priteisti žalą, patirtą dėl Valstybinės miškų tarnybos veiksmų, atlyginimą.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad vadovaujantis Valstybinės miškų tarnybos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. D1-464, Valstybinė miškų tarnyba yra biudžetinė įstaiga, kuri pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos miškų įstatymo

² Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi.

³ Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu.

⁴ Tarnybiniai ginčai, kai viena ginčo šalis yra valstybės ar savivaldybės tarnautojas, turintis viešojo administravimo įgaliojimus (įskaitant pareigūnus ir įstaigų vadovus) (įstatymo redakcija, galiojusi iki 2016 m. liepos 1 d.).

įgyvendinimo priežiūrą bei įgyvendina valstybės politiką miškų valdymo srityje. Įvertinus Valstybinės miškų tarnybos funkcijas, spręsta, jog ši institucija yra centrinis valstybinio administravimo subjektas, pagal jai priskirtą kompetenciją vykdamas viešąjį administravimą visoje valstybės teritorijoje.

Nagrinėtu atveju buvo prašoma atlyginti žalą, atsiradusią dėl Valstybinės miškų tarnybos neteisėtų veiksmų, pasireiškusių miškotvarkos projekto nepatvirtinimu ir jo neįregistravimu. Reiškiamas reikalavimas dėl žalos, atsiradusios Valstybinei miškų tarnybai atliekant veiksmus miškų valdymo srityje, atlyginimo patenka į Civilinio kodekso 6.271 straipsnio reglamentavimo sritį ir yra laikytinas administracinio teisinio pobūdžio.

Nutarta, kad byla teisinga administraciniam teismui.

2016 m. birželio 16 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-53/2016

Teismo proceso Nr. 2-69-3-03416-2016-3

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)

67. Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl sprendimo išsiųsti užsienietį į kilmės valstybę sustabdymo

Pareiškėjai kreipėsi į teismą prašydami panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos valdybos Užsieniečių reikalų skyriaus sprendimus, kuriais jie įpareigoti išvykti į savo kilmės valstybę. Skundu pareiškėjai prašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – stabdyti skundžiamų Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos valdybos Užsieniečių reikalų skyriaus sprendimų vykdymą iki bus išspręstas klausimas dėl leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje suteikimo.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (2015 m. lapkričio 26 d. redakcija) 128 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad sprendimo dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos vykdymas sustabdomas atitinkamam administraciniam teismui priėmus nutartį dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo, kai sprendimas dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos apskundžiamas teismui, išskyrus atvejus, kai užsienietis turi būti išsiųstas dėl jo keliamos grėsmės valstybės saugumui ar viešajai tvarkai, o Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, jo šeimos narys arba kitas asmuo, kuris pagal Europos Sąjungos teisės aktus naudojasi laisvo asmenų judėjimo teise, – dėl jo keliamos labai rimtos grėsmės valstybės saugumui.

LVAT, pasisakydamas dėl sprendimų, kuriais užsienietis įpareigojamas savanoriškai išvykti, yra pažymėjęs, kad tokie sprendimai pagal savo pobūdį nėra priverstiniai, t. y. užsienietis per nustatytą laiką Lietuvos Respublikos teritoriją privalo palikti savarankiškai. Tačiau ši aplinkybė savaime nepaneigia reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo būtinybės ir kelio ją taikyti neužkerta, nes Administracinių bylų teisenos įstatyme tiesiogiai nenumatyta, kad reikalavimo užtikrinimo priemonės būtų taikomos tik tiems aktams, kurie yra vykdomi priverstiniai. Pareiškėjui neįvykdžius ginčijamo sprendimo dėl įpareigojimo išvykti iš šalies, jam kils realios pasekmės – bus priimtas sprendimas dėl jo išsiuntimo iš šalies, kuris bus vykdomas priverstiniu būdu.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjai yra sutuoktiniai, penkerius metus teisėtai gyveno Lietuvoje, gavę leidimus laikinai gyventi. Pareiškėjui O. G. leidimas išduotas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 5 punkto ir 45 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu (užsiima ir ketina toliau užsiimti teisėta veikla Lietuvos Respublikoje), pareiškėjos M. K. leidimas išduotas to paties įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir 43 straipsnio 1 dalies 5 punkto pagrindu (šeimos susijungimas). Abu leidimai laikinai gyventi galiojo iki 2016 m. gegužės 7 d. Skunde pareiškėjai teigė, kad 2016 m. gegužės 6 d. atvyko į Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos valdybą dėl leidimų pakeitimo, tačiau atsakovo tarnautojų nebuvo priimti ir aptarnauti. Vėliau dar tris kartus kreipėsi į atsakovą dėl leidimų pakeitimo, bet jų prašymus priimti atsisakyta. Pareiškėjai su Lietuva yra susiję socialiniais ir ekonominiais ryšiais, turi savo verslą – veikiančią įmonę, iš kurios gauna pajamų, nėra duomenų, kad pareiškėjai keltų grėsmę viešajai tvarkai ir saugumui. Pareiškėjams neįvykdžius ginčijamų sprendimų dėl įpareigojimo išvykti iš šalies, jiems kils realios pasekmės ir bus priimti sprendimai dėl jų išsiuntimo, vykdomi priverstiniu būdu, o tai darys įtaką jų teisei padėčiai ir galimybei realizuoti savo

teises. Pritaikius prašomą reikalavimo užtikrinimo priemonę, pareiškėjams būtų suteikiama galimybė patiems dalyvauti administraciniame procese skundžiant priimtą administracinį sprendimą.

Remdamasi šiais argumentais, LVAT teisėjų kolegija pritaikė reikalavimo užtikrinimo priemonę – laikinai, iki teismo sprendimo įsiteisėjimo, sustabdė pareiškėjų šioje byloje skundžiamų atsakovo sprendimų, kuriais jie įpareigojami išvykti iš Lietuvos, galiojimą.

2015 m. birželio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-661-822/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02103-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 67

[Prieiga internete](#)

63. Skundas

63.3. Atsisakymas priimti skundą

63.3.1. kai skundas (prašymas) nenagrinėtinas teismų

Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo, priimto išnagrinėjus skundą dėl AB Lietuvos paštas veiksmų, nenagrinėjimo administraciniame teisme

Atskiruojų skundu ginčyta pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundą, kuriame *inter alia* prašyta panaikinti Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) raštą bei priteisti turtinę ir neturtinę žalą, ir išaiškinta, kad pareiškėjas gali kreiptis su ieškiniu į bendrosios kompetencijos teismą.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog pagal iki 2015 m. gruodžio 31 d. galiojusios redakcijos Pašto įstatymo 13 straipsnio 1 dalį, iškilus ginčui tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų, naudotojas turi teisę kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą, kad ši iš anksto ne teismo tvarka išspręstų jo ginčą su pašto paslaugos teikėju. Naudotojas taip pat turi teisę kreiptis tiesiogiai į teismą.

Pagal bylos aplinkybes nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į AB Lietuvos paštas dėl registruotų pašto korespondencijos siuntų su procesiniais dokumentais grąžinimo, t. y. dėl netinkamai suteiktos pašto paslaugos. Pažymėta, jog AB Lietuvos paštas yra įstaiga, teikianti asmenims viešąsias paslaugas (pašto paslaugas), tačiau nevykdanti viešojo administravimo veiklos. AB Lietuvos paštas suteikė paslaugas, o jų teikimas yra civilinės teisės reguliavimo dalykas, todėl ginčas dėl pašto paslaugų suteikimo kilęs iš civilinių, o ne viešojo administravimo santykių, ir turi būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka (CPK 22 str.). Minėtos išvados nekeičia faktas, jog ginčą išnagrinėjo Ryšių reguliavimo tarnyba, nes šiuo atveju ji veikė tik kaip institucija, nagrinėjanti ginčą išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, o ne viešojo administravimo subjektas.

Nagrinėtu atveju nustatyta, kad žala kildinama iš AB Lietuvos pašto veiksmų, teikiant viešąsias paslaugas, ir Ryšių reguliavimo tarnybos veiksmų, nagrinėjant pareiškėjo skundą išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, t. y. ne iš viešojo administravimo veiksmų. Daryta išvada, kad ir žalos, nesusijusios su viešojo administravimo subjektų neteisėtais veiksmais, atlyginimo klausimas nepriskirtinas administracinių teismų kompetencijai.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas kreipėsi į teismą su reikalavimais, kurie nenagrinėtini administracinio proceso tvarka, todėl pareiškėjo atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2016 m. birželio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-357-602/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00338-2016-6

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1

[Prieiga internete](#)